

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.10.1968, sp. zn. 6 Cz 79/68, ECLI:CZ:NS:1968:6.CZ.79.1968.1

Číslo: 63/1969

Právní věta: Preložením sa rozumie také opatrenie organizácie, podľa ktorého má pracovník sústavne vykonávať práce na inom mieste (závode alebo obci), než ktoré bolo ako miesto výkonu práce dojednané v pracovnej zmluve. Ak pracovná zmluva neobsahuje dojednanie o mieste výkonu práce, je treba vychádzať z toho, že ako miesto výkonu práce bolo dojednané miesto, v ktorom má organizácia prevádzku, a ak má viac prevádzok, miesto, v ktorom bol pracovník prijatý. Miestom výkonu práce vodiča autobusovej dopravy nie je konkrétna dopravná linka, ale sídlo dopravného závodu, z ktorého sa táto doprava operatívne riadi.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.10.1968

Spisová značka: 6 Cz 79/68

Číslo rozhodnutí: 63

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pracovní poměr

Předpisy: 65/1965 Sb. § 29

§ 37

§ 38

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbirkový text rozhodnutí:

Č. 63

Preložením sa rozumie také opatrenie organizácie, podľa ktorého má pracovník sústavne vykonávať práce na inom mieste (závode alebo obci), než ktoré bolo ako miesto výkonu práce dojednané v pracovnej zmluve. Ak pracovná zmluva neobsahuje dojednanie o mieste výkonu práce, je treba vychádzať z toho, že ako miesto výkonu práce bolo dojednané miesto, v ktorom má organizácia prevádzku, a ak má viac prevádzok, miesto, v ktorom bol pracovník prijatý.

Miestom výkonu práce vodiča autobusovej dopravy nie je konkrétna dopravná linka, ale sídlo dopravného závodu, z ktorého sa táto doprava operatívne riadi.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 31. 10. 1968, [6 Cz 79/68.](#))

Po bezvýslednom rozhodcovskom konaní domáhal sa žalobca na Okresnom súde v Dolnom Kubíne súdneho výroku, že jeho preloženie ako vodiča autobusu z linky D. K. - Z. - P. - B. je neplatné a že žalovaný (Československá štátna automobilová doprava, n. p., B. B.) je povinný mu nahradiť ušľú mzdu za dobu, po ktorú v dôsledku neplatného preloženia dosahoval nižšiu mzdu.

Okresný súd v Dolnom Kubíne vyslovil rozsudkom z 9. 2. 1968 neplatnosť preloženia žalobcu „z pracovného miesta linky D. K. - Z. - P. - B. na pracovné miesto linky D. K. - M. - Z. - K.“ dňom 1. 7. 1967, ku ktorému došlo rozhodnutím žalovaného z 3. 4. 1967, a súčasne uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi ako ušľú mzdu za dobu neplatného preloženia, tj. od 1. 7. 1967 do 1. 3. 1968, sumu 5.352 Kčs po príslušnej zrážke dane zo mzdy. Vychádzal pritom zo skutkového zistenia, že žalobca pracoval u žalovaného od roku 1960 ako vodič autobusu na jeho dopravnom závode v D. K., od apríla 1966 na linke D. K. - Z. - P. - B. Na základe rozhodnutia o kárnom opatrení bol žalobca preložený na dobu 3 mesiacov, tj. od 1. 4. do 30. 6. 1967, k výkonu práce v nákladnej doprave; ešte pred uplynutím doby stanovenej v kárnom opatrení bolo mu umožnené, aby sa vrátil na úsek osobnej dopravy, tam mu však bolo prikázané pracovať na linke D. K. - M. - Z. - K. Po 30. 6. 1967 sa žalobca domáhal toho, aby mohol opäť pracovať na pôvodnej linke, avšak žalovaný to odmietal s poukazom na to, že bol preložený na inú linku z prevádzkových dôvodov a tiež vo všeobecnom záujme, pretože nebolo únosné, aby vykonával funkciu vodiča autobusu na pôvodnej linke, na ktorej mal veľké známosti s občanmi. Podľa názoru okresného súdu bol žalobca pri prijatí pridelený k výkonu práce na linke D. K. - Z. - P. - B. a táto linka sa stala jeho presne vymedzeným pracovným miestom v rámci tamestnávatelskej organizácie. Ak žalovaný preložil žalobcu z tejto linky na inú linku, ide o preloženie v zmysle § 38 odst. 2 a 3 zák. práce, ktoré po uplynutí lehoty 90 dní, stanovenej kárnym opatrením, je bez súhlasu žalobcu neplatné.

Na odvolanie žalovaného potvrdil Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 18. 6. 1968 rozhodnutie okresného súdu, keď sa stotožnil v podstate s jeho právnym názorom.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že rozhodnutiami súdov obidvoch stupňov bol porušený zákon a tieto rozhodnutia zrušil.

Z odôvodnenia:

Jadrom tohto sporu je riešenie otázky, či pracovným miestom žalobcu ako vodiča autobusu Československej štátnej automobilovej dopravy je dopravný závod 903 D. K., na krotý bol prijatý v roku 1960, alebo dopravná linka D. K. - Z. - P. - B., na ktorej pracoval pravidelne od apríla 1966, než mu bolo žalovaným nariadené pracovať na dopravnej linke D. K. - M. - Z. - K.

Podľa skutkového zistenia (upresneného behom odvolacieho konania) nastúpil žalobca ak vodič osobnej dopravy na dopravnom závode žalovaného v D. K. ešte v roku 1960, pričom písomná pracovná zmluva uzavretá nebola; ani inak nebola dojednaná konkrétna dopravná linka, na ktorej bude žalobca pracovať. Podmienky, za ktorých žalobca nastúpil zamestnanie u žalovaného, vyplynuli zo stanovenej funkcie a z výšky platu. V tomto smere žalobca vo svojich výpovediach uviedol, že chodieval ako vodič na rôznych linkách a až od 1. 5. 1966 bol na vlastnú žiadosť pridelený na linku D. K. - Z. - P. - B., ktorá mu vyhovovala z toho dôvodu, že na tejto trati si postavil rodinný dom.

Podľa § 276 ods. 1 zák. práce posudzujú sa podľa tohto zákonníka tiež pracovnoprávne vzťahy vzniknuté pred 1. 1. 1966, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak. Dopadajú teda aj na pracovný pomer účastníkov ustanovenia zákonníka práce o preradení na inú prácu a preložení (§ 37 a 38), prípadne tiež ustanovenia pracovného poriadku, vydaného Ministerstvom dopravy. Zákonník práce nedefinuje pojem preloženia, avšak z formulácie ustanovenia § 38 ods. 2 a najmä z jeho výkladu v súvislosti s ustanovením § 29 ods. 1 písm. b) nepochybne vyplýva, že preložením sa rozumie také opatrenie organizácie, podľa ktorého má pracovník sústavne vykonávať práce na inom mieste (v závode alebo v

obci), než ktoré bolo ako miesto výkonu práce dojednané v pracovnej zmluve, takže ide v podstate o zmenu dojednaného miesta výkonu práce. Je teda pre posúdenie, či v konkrétnom prípade ide o preloženie, ktoré môže organizácia vykonať len za podmienok stanovených v § 38 ods. 2 a 3 zák. práce a § 5 vl. nar. č. 66/1956 Zb., rozhodujúci predovšetkým obsah pracovnej zmluvy; pre jej uzatváranie ponecháva zákonník práce, pokiaľ sa týka určenia druhu a miesta výkonu práce, temer neobmedzenú zmluvnú voľnosť účastníkov. Ak neobsahuje pracovná zmluva dojednanie o mieste výkonu práce, je treba vychádzať z toho, že ako miesto výkonu práce bolo dojednané miesto, v ktorom má organizácia prevádzku, a ak má viac prevádzok, miesto, v ktorom bol pracovník prijatý.

V súdnej veci je po skutkovej stránke nepochybné, že v roku 1960, kedy bol žalobca prijatý ako vodič osobnej dopravy do dopravného závodu žalovaného v D. K., neboli dojednané žiadne podmienky, pokiaľ sa týka miesta výkonu práce vo funkcii vodiča autobusu, a že žalobca pracoval až do apríla 1966 podľa potreby dispečerského riadenia na rôznych autobusových linkách tohto dopravného závodu. Jeho mzdové podmienky sa riadili ustanoveniami vyhl. č. 42/1962 Zb. v znení vyhl. č. 23/1967 Zb. a vyhl. č. 118/1968 Zb., ktorá súčasne upravovala aj pracovnú dobu vodiča cestnej motorovej dopravy. Táto skutočnosť svedčí o tom, že miestom výkonu práce žalobcu bol aj podľa úmyslu účastníkov dopravný závod žalovaného v D. K., odkiaľ sa podľa zásady dispečerského riadenia autobusovej dopravy vysielajú vodiči k cestám na jednotlivých dopravných linkách stanovených cestovným poriadkom Československej štátnej automobilovej dopravy. Že miestom výkonu práce vodiča autobusovej dopravy je sídlo dopravného závodu, odkiaľ sa operatívne riadi táto doprava podľa dispečerských potrieb, vyplýva z organizačnej štruktúry a povahy každého dopravného podniku, ktorý obstaráva pravidelnú osobnú dopravu podľa cestovného poriadku. Nie je teda najmenšieho podkladu pre záver, z ktorého vychádzajú súdy obidvoch stupňov, že pri nedostatku konkrétneho dojednaní v pracovnej zmluve je treba u vodiča Československej štátnej automobilovej dopravy pokladať za miesto výkonu práce linku, ktorá bola dopravnou organizáciou určená, a že k zmene tohto miesta výkonu práce môže dôjsť len v rámci preloženia za podmienok § 38 ods. 2 a 3 práce.

Rovnako tak nie je podkladu pre záver, že v apríli 1966, kedy bol žalobca na vlastnú žiadosť určený ako vodič na dopravnej linke D. K. - Z. - P. - B., došlo k jeho platnému preloženiu na túto linku a že táto linka sa tým stala jeho trvalým miestom výkonu práce. V rámci zmluvnej voľnosti účastníkov nemožno síce vylúčiť aj takú dohodu o mieste výkonu práce medzi vodičom autobusu a dopravnou organizáciou, podľa ktorej by trvalým pracoviskom vodiča bola určitá autobusová linka (iná otázka, pravda je, či dopravná organizácia Československej štátnej automobilovej dopravy vzhľadom na povahu pravidelnej autobusovej dopravy by mohla takúto dohodu uzavrieť), nemožno však na takúto dohodu uzavretú konkludentne usudzovať len na základe tej skutočnosti, že dopravná organizácia benevolentne a v rámci svojej dispozitívnej právomoci, realizovanej dispečerským riadením autobusovej dopravy, vyhovelá žiadosti svojho pracovníka - vodiča a poverila ho cestami na linke, ktorá mu vyhovuje z osobných dôvodov.

Súdy obidvoch stupňov vychádzali teda z mylného a nesprávneho predpokladu, že u vodiča autobusovej dopravy, ktorého miesto výkonu práce nebolo v pracovnej zmluve výslovne určené, je treba za toto miesto považovať nie dopravný závod, pre ktorý bol ako vodič prijatý a odkiaľ je pravidelná autobusová doprava dispečersky riadená, ale konkrétnu dopravnú linku (autobusovú trať), po ktorej vodič chodí denne podľa dispozície organizácie. Pre názor, zastávaný súdmi obidvoch stupňov v tejto veci, nie je opory ani v platných právnych predpisoch ani v obsahu pracovnej zmluvy, ku ktorej došlo medzi účastníkmi v roku 1960 a ktorej podmienky boli - aj pokiaľ sa týka druhu a miesta výkonu práce - dohodnuté tým, že žalobca bol prijatý ako vodič osobnej dopravy (autobusu) u dopravného závodu žalovaného v D. K., a to za odmenu, ktorá je stanovená pre všetkých vodičov, nech chodia na ktorejkoľvek linke, všeobecne záväznými ustanoveniami vyhl. č. 42/1962 Zb. v znení vyhl. č. 118/1968 Zb.

Súdy obidvoch stupňov porušili teda svojími rozhodnutiami zákon v ustanoveniach § 37, 130 a 187 zák. práce v súvislosti s ustanovením § 29 ods. 1 písm. b) toho istého zákona.